

İÇİNDEKİLER

GENEL BİLGİLER	3
1.2.1. Coğrafi Konum.....	3
1.2.2. Siyasi ve İdari Yapı.....	3
1.2.3. Nüfus ve İstihdam.....	4
1.2.4. Doğal Kaynaklar.....	4
SEKTÖRLER	6
2.1. SEKTÖRLER.....	6
2.1.1. Tarım ve Hayvancılık.....	6
2.1.2. Sanayi.....	6
2.1.3. Hizmetler.....	7
2.1.4. Ulaşım.....	7
DIŞ TİCARET	8
4.1. DIŞ TİCARET.....	8
4.1.1. Başlıca Ülkeler İtibariyle Kırgızistan'ın İhracatı (Bin Dolar).....	8
4.1.2. Başlıca Ülkeler İtibariyle Kırgızistan'ın İthalatı (Bin Dolar).....	9
4.1.3. Başlıca Ürünler İtibariyle Kırgızistan'ın İhracatı (Bin Dolar).....	9
4.1.4. Başlıca Ürünler İtibariyle Kırgızistan'ın İthalatı (Bin Dolar).....	10
TÜRKİYE İLE TİCARET	11
5.1. TÜRKİYE İLE TİCARET.....	11
5.1.1. Türkiye'nin Kırgızistan'a İhracatında Başlıca Ürünler 2023.....	11
5.1.2. Türkiye'nin Kırgızistan'a İthalatında Başlıca Ürünler 2023.....	12
KONYA İLE TİCARET	13
6.1. KONYA İLE TİCARETİ.....	13
6.1.1. Konya – Kırgızistan 2021 Yılı İhracat Kalemleri.....	13
6.1.2. Konya – Kırgızistan 2021 Yılı İthalat Kalemleri.....	14
6.1.3. Konya-Kırgızistan Yıllara Göre İthalat / İhracat Rakamları.....	14

1.2. GENEL BİLGİLER

Resmi Adı	Kırgız Cumhuriyeti
Yönetim Şekli	Parlamentar Cumhuriyet
Nüfus	6,93 milyon
Dil	Kırgızca (resmi dil), Özbekçe, Rusça
Yüzölçümü	199 951 km ²
Başkent	Bişkek
Başlıca Şehirleri	Bişkek, Oş, Karakol, Celal Abad
Cumhurbaşkanı	Sadır Japarov
Para Birimi	Kırgızistan Somu

1.2.1. Coğrafi Konum

Orta Asya'nın kuzeydoğusunda yer alan, Kırgızistan'ın yüzölçümü, 199,151 km²'dir. %4,4'ü su olan Kırgızistan'ın yüzölçümünün, %5,3'ünü ormanlık alanlar, %54,1'ini tarımsal alanlar, %36,2'sini ise, diğer arazi oluşturmaktadır. Kuzeyinde Kazakistan, güneydoğu ve doğusunda Çin Halk Cumhuriyeti, batısında Özbekistan, güneybatısında Tacikistan ile komşu olan Kırgızistan'ın sınırlarının toplam uzunluğu 3.878 km'dir. Kırgızistan'ın Kazakistan ile sınır uzunluğu 1.051 km, Çin Halk Cumhuriyeti ile 858 km, Özbekistan ile 1.099 km ve Tacikistan ile ise, 870 km'dir. Kırgızistan'ın denize sınırı bulunmamaktadır. Kırgızistan'ın kuzeyi ile güneyi arasındaki uzaklık 454 km, doğu ile batısı arasındaki uzaklık ise 925 km'dir.

Kırgızistan geniş çukur alanlara, derin vadilere ve yüksek dağ sıralarına sahiptir. Ortalama rakım 2.750 m'dir. En yüksek nokta (Pobeda Tepesi), deniz seviyesinden 7.439 m, en alçak nokta ise, deniz seviyesinden 132 m yükseklikteki Kara Darya'dır. Toplam alanın %94'ünden fazlasının deniz seviyesinden yüksekliği 1.000 m'yi aşar ve toplam yüzölçümünün yaklaşık %40'ı 3.000 m'den yüksektir. Kırgızistan'ın nüfusunun neredeyse tamamı 1.800 m'den daha yüksekte yaşamaktadır.

1.2.2. Siyasi ve İdari Yapı

Kırgız Cumhuriyeti Büyük Meclisi-Kırgız Cumhuriyeti Parlamentosu, kendi yetkileri çerçevesinde yasama ve denetim fonksiyonlarını yerine getirmekte olup, toplam 90 milletvekilinden oluşmaktadır. Büyük Meclis daimi faaliyet gösteren, parti sistemine dayalı olarak seçilen milletvekillerinden oluşmaktadır. Partiler için %0,5 bölge barajı uygulanmaktadır. Milletvekili seçimine 25 yaştan büyük ve seçime katılma hakkına sahip Kırgız Cumhuriyeti vatandaşı katılabilir. Parlamento seçimleri 5 yılda bir yapılmaktadır. Ayrıca, yine 5 yılda bir Cumhurbaşkanlığı seçimleri yapılmaktadır.

Cumhurbaşkanlığı seçimlerine, 35 yaşından büyük, 65 yaşından küçük, Kırgızca bilen, 15 yıl süre ile ülkede ikamet etmiş olan ve en az 50 bin seçmenin imzasını toplayabilen her Kırgız Cumhuriyeti vatandaşı katılabilir. İki turlu yapılan seçimlerde, 1'inci turda katılan seçmenlerin %50'den fazlasının oyunu alan seçilmiş olur. Çoğunluğun sağlanamaması halinde 2'nci tura en çok oy alan iki aday katılır. Bu turda %50'nin üstünde oy toplayan aday seçilmiş olur. Anayasaya göre yasalar Büyük Meclise sunulmaktadır. Büyük Meclis, yasa üzerinde değişiklikler yaptıktan sonra bir ay içinde Kırgız Cumhuriyeti Cumhurbaşkanı'nın onayına sunmaktadır.

Kırgız Cumhuriyetinde yürütme Hükümet tarafından yerine getirilir. Kırgız Cumhuriyeti Anayasası ile hükümete, Cumhurbaşkanı ve Parlamento'ya tanınan yasama ve denetim yetkisi dışındaki tüm devlet yönetimi konularında karar verme yetkisi tanınmış bulunmaktadır. Yürütme organları bakanlıklar, devlet hizmet başkanlıkları ve devlet ajans müdürlükleri olarak örgütlenmiştir. Başbakan, büyük meclisin onayı ile Cumhurbaşkanı tarafından atanmaktadır. Bakanlar Kurulu başbakan, başbakan yardımcısı ve 14 bakandan oluşmaktadır.

Anayasaya göre Cumhurbaşkanı devlet organlarının koordinatörü durumundadır. Ancak Anayasa'da, yürütme ile ilgili olarak kararname çıkartma, iptal etme ve değişiklikler yapma yetkisi bulunması nedeniyle Cumhurbaşkanı yürütmenin nihai karar makamı niteliğini korumaktadır.

Devlet iktidarını temsil eden Cumhurbaşkanı, Anayasadan kaynaklanan geniş yetkilerle donatılmıştır. Devletin egemenliği ve dokunulmazlığına yönelik tedbirleri alır, savunma, devlet organlarının işleyişini ve koordinasyonunu sağlar, devletin iç ve dış siyasetini belirler, hükümet yapısını ve hükümet üyelerini tespit eder, Parlamento teklifi ile başbakanı onaylar, başbakan veya hükümetin istifası ile ilgili kararları alır, idari kuruluşların yöneticilerini atar.

1.2.3. Nüfus ve İstihdam

2023 yılında 7 milyon kişi ile dünyada 101. sırada yer alan Kırgızistan nüfusunun 2028 yılında 8 milyon kişi olacağı tahmin edilmektedir. Nüfusun 1,3 milyonu Başkent Bişkek'te yaşamaktadır.

Ülkedeki işsiz sayısının toplam işgücüne oranının 2020 yılında %7 olacağı ve işsizliğin yüksek olduğu ülkeler arasında 54. sırayı alacağı tahmin edilmektedir.

1.2.4. Doğal Kaynaklar

Bağımsızlık öncesi dönemde altın, kömür, uranyum ve antimon Kırgız Cumhuriyeti'nin madencilik sektörüne damgasını vurmuştur. Kırgızistan'da çok sayıda altın maden yatağı bulunmaktadır. Halihazırda, işletilen en büyük altın maden yatakları: Kumtor (104 tondan fazla altın rezervi bulunmaktadır), Ceruy ve Taldı-Bulak-Levoberejnıy, Makmal, Bozumçak, İştamberdı, Unkur-Taş, Tereksay'dır.

1996 yılında Tien Şan dağlarında Kumtor altın madeninin faaliyete geçmesiyle altın üretimi toplam sanayi üretiminin %40'ına ulaşmıştır. Mevcut rezervlerle Kumtor altın madeninin 2026 yılına kadar faaliyetine devam etmesi beklenmektedir. Kumtor Başkent Bişkek'in 350 kilometre güney doğusunda ve Çin sınırına 60 kilometre mesafede bulunmaktadır. Maden bugüne kadar yaklaşık 304 ton altın üretmiştir.

Altın madenciliği dışında madencilik sektörü gelişmemiştir. Özellikle kömür madenciliğinde yatırım yetersizliği gözlemlenmekte ve bu alandaki faaliyetler esas olarak devlet eliyle yürütülmektedir.

Uranyum madenciliği Minkuş, Aktuz, Kajısay ve Maylısu bölgelerinde verim düşüklüğü nedeniyle durmuş bulunmaktadır.

1.3. GENEL EKONOMİK DURUM

1.3.1. Temel Ekonomik Göstergeler

	2022	2023*	2024*	2025*	2026*	2027*	2028*
GSYİH (Cari Fiyatlar-milyar \$)	11,67	12,68	13,66	14,69	15,65	16,55	17,38
GSYİH Büyüme (Sabit Fiyatlar-%)	6,3	3,4	4,3	3,9	4	4	4
Kişi Başına Düşen Milli Gelir (Cari Fiyatlar-\$)	1 718	1 830	1 930	2 033	2 123	2 199	2 261
Tüketici Fiyat Enflasyonu (ort, %)	13,9	11,7	8,6	6,6	5,5	4,8	4
Cari İşlemler Dengesinin GSYİH'ya Oranı (%)	-46,5	-20	-6,1	-5,9	-4,8	-4,5	-4,2
İşsizliğin Toplam İşgücüne Oranı (%)	9	9	9	9	9	9	9
Devletin Genel Toplam Borçlanmasının GSYİH'ya Oranı (%)	49,2	47	46,1	46	46,1	46,8	47,9

*: Tahmin Kaynak: IMF

Kırgızistan, büyük ölçüde altın ihracatına dayanan küçük ve gelişmekte olan bir ekonomidir. İşçi dövizleri, büyümenin önemli bir itici gücü ve önemli bir döviz kaynağıdır. Tacikistan'dan sonra bölgede, kişi başına düşen GSYİH'nın en düşük olduğu ikinci ülkedir.

Bağımsızlığın ardından Kırgızistan, yasal altyapının iyileştirilmesi ve arazi reformunun başlatılması gibi piyasa reformlarını hızla uygulamaya koymuştur. 1998 yılında Kırgızistan, Dünya Ticaret Örgütü'ne kabul edilen ilk Bağımsız Devletler Topluluğu ülkesi oldu. Hükümet, kamu kuruluşlarının çoğunu özelleştirdi. Bu reformlara rağmen, ülke 1990'ların başında üretimde ciddi bir düşüş yaşadı ve küresel mali kriz ve azalan petrol fiyatları Orta Asya'daki ekonomileri küçülttüğü için son yıllarda yine yavaş büyüme hızı ile karşı karşıya kalmıştır.

Tarım ve madencilik sektörleri eskiden beri güçlü olarak tanımlanan sektörlerdir. Bunların yanı sıra, inşaat ve enerji ile ulaştırma, ticaret ve catering gibi hizmet sektörü alanlarında da sağlıklı bir büyüme gözlemlenmektedir.

Rusya ve Kazakistan'da çalışan Kırgız vatandaşların gelirleri ülkenin GSYİH'sinin %25'inden fazlasını oluşturmaktadır. Ülke ekonomisi 2023 yılında, küresel altın fiyatlarının durumuna ve Rusya'dan gelecek olan havale girişlerine göre şekil alacaktır. Ayrıca Çin'deki toparlanma, düşen küresel petrol fiyatları, geniş ticaret açığında kısmi rahatlama sağlanması ve ekonomideki yapısal kırılmalardan korunması beklenmektedir.

SEKTÖRLER

2.1. SEKTÖRLER

2.1.1. Tarım ve Hayvancılık

Kırgızistan'da tarım sektörü ekonominin anahtar sektörlerinden biridir. Halihazırda tarım sektörünün ülke gayrisafi yurtiçi hasılasındaki payı %38,5 olup, anılan sektörde ülkenin toplam çalışabilir nüfusunun %65'i faaliyet göstermektedir. Ocak-Aralık 2022 döneminde, tarım sektöründe 354,6 milyar Kırgız somu (yaklaşık 4,2 milyar ABD doları) tutarında üretim yapılmış ve üretim hacmi bir önceki yılın aynı dönemine kıyasla %7,3 oranında artmıştır. Bu bağlamda, genel olarak tarım sektöründe yapılan üretimin yüzdesel dağılımı; bitki ürünleri üretimi (%50,2), hayvancılık (%47,2), hizmetler (%2,1), ormancılık (%0,1) ve balıkçılık (%0,4) şeklindedir. Ocak-Aralık 2022 döneminde tarım sektörü üretim artışının büyük oranda bitki ürünleri üretim sektöründe yaşanan canlanmadan kaynaklandığı açıklanmıştır.

Kırgızistan'da seracılık, potansiyel arz eden sektörlerden biridir. Doğal şartlar seracılığı geliştirmek için elverişlidir. Seracılık alanında rekabet çok düşüktür. Mevsim dışında Kırgızistan'ın yaş sebze ile piyasanın sadece küçük bir bölümünü karşılayabildiği tahmin edilmektedir. Ülkede toplam sera alanı 154,9 hektardır. Damlama sulamanın avantajlarına ilişkin Kırgız çiftçilerinin bilgileri yetersizdir. Kırgızistan su kaynakları zengin bir ülkedir. Ancak buna rağmen tarımsal arazilerde sulama sorunları mevcuttur.

Kırgızistan'da uygulamaya başlayan damlama sulama sistemlerinin önemli bir kısmı Çin Halk Cumhuriyeti'nden ithal edilmektedir. Belirli miktarda Türkiye, İtalya ve İsrail'den ithalat da yapılmaktadır. Kırgızistan hayvancılığa elverişli bir ülke olmakla birlikte hayvancılık daha çok geleneksel yöntemlerle yürütülmektedir. Endüstriyel bazda hayvancılık son yıllarda yeniden yapılmaya başlanmıştır. Ülkede organik tarım ürünleri yetişmektedir. Küçük çaplı çiftliklerin organik tarım ürünleri ihracatını artırma potansiyeli bulunmaktadır. Bilindiği gibi dünyada bu tür ürünler için her zaman pazar bulunmaktadır. Bu bağlamda, kırsal nüfus, organik tarım tekniklerinin uygulanmasından önemli ölçüde faydalanabilir. Organik tarımsal kalkınma politikaları ve uygulamaları ülkenin ulusal sürdürülebilir kalkınma stratejisinde de yer almaktadır. Sonuç olarak organik tarım, ülkenin çeşitli bölgelerinin yatırım ortamını iyileştirebileceği ve ülkede ek yatırım çekebileceği değerlendirilmektedir.

2.1.2. Sanayi

Kırgızistan'da 2022 yılında sanayi ürünleri üretim hacmi yaklaşık 5 milyar ABD doları olmuş ve bir önceki yıla kıyasla %19 oranında artmıştır. 2022 yılında, toplam sanayi üretim hacminde madencilik payı %11,0, (altın işleme dâhil) imalat sanayi %77,7, elektrik, gaz, buhar ve şartlandırılmış hava temini %10,4, su temini, arıtma, atık arıtma ve ikincil hammaddeler %0,9 olarak gerçekleşmiştir.

Sanayi üretimindeki büyüme, makine ve teçhizat (%22,3), ağaç ve kağıt ürünleri, matbaacılık faaliyetleri (%27,0), rafine petrol ürünleri (% 22,3) dışındaki ana metaller ve ana metaller ve mamul metal ürünleri (%2,3), gıda ürünleri (içecekler dâhil) ve tütün ürünleri (%11,1) ve madencilik (% 8,2) üretimindeki artıştan kaynaklanmıştır. Kırgızistan'da işleme sanayi sektöründe gıda ve tütün ürünleri, hazır giyim, ayakkabı, deri ürünleri, ahşap ve kâğıt ürünleri, temizlenmiş petrol ürünleri, kimyasal maddeler, ilaçlar, kauçuk ve plastik ürünleri, elektrik cihazlar, taşıt araçları üretimi yapılmaktadır. Kırgızistan'da önemli ölçüde yer altı kaynakları bulunmaktadır. Elektrik enerjisi, kömür, çok sınırlı hacimde petrol ve gaz kaynakları, metal ve maden ocağı işleme tesisleri faaliyet göstermektedir. Sanayi sektöründe hafif sanayi, özellikle hazır giyim üretim sektörü, Kırgızistan ekonomisinde, sosyal sorunların çözümü, çarpan etkisi ve ihracat potansiyeli açısından önemli sektörlerden biridir.

Kırgızistan'ın hafif sanayi sektörü, “tekstil üretimi”, “giyim üretimi ve deri, deri eşya üretimi” ve “ayakkabı üretimi”ni kapsamaktadır. Hazır giyim dikim sektörünün %65'i Bişkek'te ve %31'i Çüy bölgesinde toplanmıştır. Bunun sebebi Bişkek ve Çüy bölgesinin lojistik açıdan elverişli konumudur. 2022 yılında Kırgızistan'dan dünyaya 186,7 milyon ABD doları tutarında hazır giyim ihracatı (61,62 ve 63. fasıllar) yapılmış, 2021 yılına kıyasla iki kat artmıştır. Kırgızistan'da üretilen 61, 62 ve 63 fasıl altındaki malların büyük çoğunluğu Rusya, Kazakistan ve Beyaz Rusya gibi ülkelere ihraç edilmektedir. Hazır giyim dikim sektöründe 35.000'den fazla işletme faaliyet göstermekte olup, 90.000- 150.000 arası kişi istihdam edilmektedir. Sektörde kolaylaştırılmış vergi sistemi (patent) uygulanmakta olup genellikle özel girişimci statüsünde faaliyet göstermektedirler. Sektörün özellikle işgücü (ortalama aylık maaş 200 ABD dolarıdır.) ve elektrik enerjisi (0,03 cent) maliyetleri bakımından önemli avantajları bulunmakla birlikte rekabetçi üretimin sağlanması amacıyla, hazır giyim sektörünün üretim teknolojilerinin geliştirilmesi, kalifiyeli işgücü yetiştirme ve eğitim ihtiyacının bulunduğu gözlenmektedir. Diğer taraftan, K.C. Hükümeti tarafından sektörün kümelenmesine ilişkin reformlar da yapılmaktadır. Tekstil sektöründe, pamuk işleme ve pamuk kumaşı veya pamuk karışım kumaşların üretimi, yün işleme, yün kumaşı üretimi, ipek üretimi, tekstil sanayii aksesuarların üretimi alanlarında yatırım potansiyeli bulunduğu değerlendirilmektedir.

2.1.3. Hizmetler

Kırgız İstatistik Komitesi bilgilerine göre 2022 yılında tüzel ve gerçek kişiler tarafından sağlanan hizmetlerin hacmi 13,9 milyar ABD doları olmuş ve 2021 yılına kıyasla %7,1 oranında artmıştır. Özel sektörün hizmet ticaretindeki payı %70 düzeyindedir. Sektörde milli gelire katkı esas olarak toptan ve perakende ticaret yapan işletmelerden sağlanmaktadır. Toptan ve perakende ticaret ile araba tamirat hizmetlerinin toplam hizmet sektöründeki payı %79,6'dır.

2.1.4. Ulaşım

K.C.'de bulunan 34.000 km kara yolunun 23.000 km'si asfalt, 140 km'si otobandır. Başkent Bişkek çevresindeki yollar genel olarak iyi durumda olup, diğer bölgelerdeki karayollarının önemli ölçüde bakıma ihtiyacı bulunmaktadır. 2022 yılında her türlü taşıma araçları ile taşınan yüklerin toplam hacmi 44,2 milyon ton olmuştur.

Taşımada karayolunun payı %96 olarak gerçekleşirken, 2022 yılında taşımacılıkta esas payı Rusya yönlü taşımacılık almıştır. Bunun sebebi, Batı ülkelerinde Rusya'ya karşı uygulanan yaptırımlar olmuştur. Benzer şekilde, Beyaz Rusya yönlü taşımacılık da artmıştır. Ülke genelinde toplam 424,6 km'lik demiryolu bulunmaktadır. K.C.'nin demiryolu taşımacılığı, Avrasya demiryolu taşımacılığı koridorlarının yanı sıra Avrupa, Asya ve Orta Doğu ülkeleri ile bağlantılı uluslararası demiryolu taşımacılığı koridorlarının bir üyesidir. 2022 yılında Kırgız demiryolu 255,2 bin yolcu taşımıştır.

DIŞ TİCARET

4.1. DIŞ TİCARET

4.1.1. Başlıca Ülkeler İtibariyle Kırgızistan'ın İhracatı (Bin Dolar)

Ülkeler	2020	2021	2022
Dünya	1.964.466	1.658.949	2.186.721
Rusya Federasyonu	241.577	412.926	963.507
Kazakistan	293.863	374.747	438.149
Özbekistan	152.549	180.143	236.627
Türkiye	74.586	90.641	139.355
BAE	9.070	54.760	100.833
Çin	43.235	64.091	60.800
Belarus	10.659	15.405	35.673
Afganistan	1.259	14.370	21.573
Hong Kong, Çin	977	22.908	16.278
Almanya	13.089	12.513	15.797
Belçika	12.581	7.566	14.772
İran İslam Cumhuriyeti	1.638	960	13.452
Bölge Nes	35	97	13.142
Sırbistan	5.555	8.734	9.608
Malta	578	1.272	8.166
Lübnan	922		6.194
Litvanya	3.856	2.102	5.850
Azerbaycan	5.036	4.277	5.696
İspanya	22	65	5.463
Romanya	840	464	5.267
Suriye Arap Cumhuriyeti	5.390	5.573	5.172
Hollanda	556	715	4.876

Kaynak: TradeMap

4.1.2. Başlıca Ülkeler İtibariyle Kırgızistan'ın İthalatı (Bin Dolar)

Ülkeler	2020	2021	2022
Dünya	3.684.109	5.570.126	9.629.078
Çin	736.835	1.463.341	4.069.465
Rusya Federasyonu	1.316.005	1.872.483	2.270.003
Kazakistan	500.158	684.791	749.587
Türkiye	194.775	321.123	487.334
Özbekistan	188.824	316.530	362.608
ABD	120.307	100.228	238.408
Almanya	51.595	62.712	164.085
Kore Cumhuriyeti	47.622	54.435	156.538
Hindistan	41.717	45.483	107.390
Japonya	22.103	18.278	92.046
Türkmenistan	7.161	32.771	77.428
Belarus	35.230	56.578	68.110
Litvanya	22.761	32.052	66.688
Fransa	27.174	36.794	59.621
Brezilya	2.780	6.829	45.778
İtalya	24.564	24.648	45.686
Ukrayna	50.235	54.599	36.941
Güney Afrika	20.594	2.142	36.808
Polonya	25.069	22.281	36.779
Vietnam	4.800	28.627	35.782
İran İslam Cumhuriyeti	17.915	25.849	34.573
Birleşik Krallık	10.248	11.184	32.227
BAE	8.120	14.891	24.736
Gürcistan	8.830	18.247	22.742

Kaynak: Trademap

4.1.3. Başlıca Ürünler İtibariyle Kırgızistan'ın İhracatı (Bin Dolar)

	2020	2021	2022
Mineral yakıtlar, mineral yağlar ve bunların damıtılmasından elde edilen ürünler	81.723	99.988	194.644
Pamuk	26.916	34.442	169.933
Maden cevherleri, cüruf ve kül	164.294	162.540	138.472
Yenilebilir sebzeler ve bazı kök ve yumrular	78.501	93.000	119.873
Elektrikli makine ve teçhizat ve bunların parçaları; ses kaydediciler ve çoğaltıcılar	17.019	72.760	119.387
Örme veya tığ işi giyim eşyaları ve giyim aksesuarları	44.385	63.747	104.085
Bakır ve bakırdan eşya	29.875	73.079	87.983
Demiryolu veya tramvay vagonları dışındaki taşıtlar ve	35.114	53.743	80.146

bunların parça ve aksesuarları			
Nükleer reaktörler, kazanlar, makineler ve mekanik cihazlar; bunların parçaları	34.650	28.516	78.033
Örme veya tığ işi olmayan giyim eşyası ve giyim aksesuarları	13.753	20.585	76.672
Canlı hayvanlar	20.544	11.391	68.821
Demir ve çelik	27.840	61.065	68.057
Yenilebilir meyve ve kuruyemişler; narenciye veya kavun kabuğu	38.802	72.289	68.020
Plastikler ve plastiklerden eşyalar	39.439	38.887	61.783
Ayakkabılar, tozluklar ve benzerleri; bu tür makalelerin bölümleri	3.889	7.217	53.449
Örme veya tığ işi kumaşlar	156	895	52.107
Süt ürünleri; kuş yumurtaları; doğal bal	47.833	52.393	50.144
Cam ve züccaciye	28.910	90.246	44.119
Adi metallere çeşitli eşya	420	561	41.543
Tahıl, un, nişasta veya süttten elde edilen müstahzarlar; pastacılık ürünleri	18.009	29.873	33.875
Suni ve sentetik kesikli lifler	251	479	33.527
Çeşitli imalat eşyaları	307	90	30.439
İnsan yapımı filamentler; şerit ve benzeri insan yapımı tekstil malzemeleri	707	13.100	29.487
Seramik ürünler	3.309	20.271	28.992

Kaynak: Trademap

4.1.4. Başlıca Ürünler İtibariyle Kırgızistan'ın İthalatı (Bin Dolar)

	2020	2021	2022
Nükleer reaktörler, kazanlar, makineler ve mekanik cihazlar; bunların parçaları	325.694	444.305	1.125.710
Mineral yakıtlar, mineral yağlar ve bunların damıtılmasından elde edilen ürünler; bitümlü maddeler	551.163	874.755	1.062.581
Demiryolu veya tramvay vagonları dışındaki taşıtlar ve bunların parça ve aksesuarları	201.658	297.786	734.419
Örme veya tığ işi kumaşlar	47.361	231.611	717.232
Ayakkabılar, tozluklar ve benzerleri; bu tür makalelerin bölümleri	61.255	149.850	539.189
Elektrikli makine ve teçhizat ve bunların parçaları; ses kaydediciler ve çoğaltıcılar	232.388	322.927	528.453
Adi metallere çeşitli eşya	25.254	48.844	454.958
Örme veya tığ işi giyim eşyaları ve giyim aksesuarları	58.017	269.476	311.235
Plastikler ve plastiklerden eşyalar	132.464	194.695	305.332
İnsan yapımı filamentler; şerit ve benzeri insan yapımı tekstil malzemeleri	47.898	84.037	278.047
Eczacılıkla ilgili ürünler	204.277	189.652	237.023
Demir ve çelik	161.538	205.225	228.783

Çeşitli imalat eşyaları	45.225	56.076	163.317
Demir veya çelikten eşyalar	170.893	114.750	161.920
Örme veya tığ işi olmayan giyim eşyası ve giyim aksesuarları	32.841	95.200	113.169
Sebze, meyve, sert kabuklu yemişler	16.049	25.220	112.007
İçecekler, alkollü içkiler ve sirke	51.831	74.592	104.183
Özel dokuma kumaşlar; püsküllü tekstil kumaşları; dantel; halılar; abartı; nakış	7.613	24.497	103.273
Kauçuk ve kauçuktan eşya	56.299	58.680	100.319
Şekerler ve şekerlemeler	20.531	39.910	97.229
Hayvansal, bitkisel veya mikrobiyal katı ve sıvı yağlar ve bunların parçalanma ürünleri	48.168	69.062	93.374
Ahşap ve ahşap eşyalar; odun kömürü	68.006	88.929	93.357
Yenilebilir meyve ve kuruyemişler; narenciye veya kavun kabuğu	53.203	93.424	91.895
Yenilebilir sebzeler ve bazı kök ve yumrular	37.988	76.899	85.041

Kaynak: Trade Map

TÜRKİYE İLE TİCARET

5.1. TÜRKİYE İLE TİCARET

	2021	2022	2023
İhracat Dolar	712.296.809	853.169.743	1.030.099.974
İthalat Dolar	57.140.641	78.424.664	235.365.290

Kaynak: TÜİK

5.1.1. Türkiye'nin Kırgızistan'a İhracatında Başlıca Ürünler 2023

Fasıl adı	İhracat Dolar
Kıymetli veya yarı kıymetli taşlar, kıymetli metaller, inciler, taklit mücevherci eşyası, metal paralar	315.284.507
Örme giyim eşyası ve aksesuarı	158.109.411
Örülmemiş giyim eşyası ve aksesuarı	101.454.365
Örme eşya	74.003.939
Kazanlar, makineler, mekanik cihazlar ve aletler, nükleer reaktörler, bunların aksam ve parçaları	61.829.333
Elektrikli makina ve cihazlar, ses kaydetme-verme, televizyon görüntü-ses kaydetme-verme cihazları, aksam-parça-aksesuarı	46.989.066
Seramik mamulleri	25.507.170
Halılar ve diğer dokumaya elverişli maddelerden yer kaplamaları	21.198.909
Motorlu kara taşıtları, traktörler, bisikletler, motosikletler ve diğer kara taşıtları, bunların aksam, parça, aksesuarı	16.245.174

Sentetik ve suni filamentler, şeritler ve benzeri sentetik ve suni dokumaya elverişli maddeler	14.741.288
Plastikler ve mamulleri	14.613.719
Sebzeler, meyveler, sert kabuklu meyveler ve bitkilerin diğer kısımlarından elde edilen müstahzarlar	11.210.494
Çeşitli mamul eşya (hijyenik havlu, bebek bezi, kalem, çakmak, fermuar, fırça vb.)	10.677.347
Ayakkabılar, getrler, tozluklar ve benzeri eşya, bunların aksamı	10.020.306
Debagatte ve boyacılıkta kullanılan hülasalar, tanenler, boyalar, pigmentler, vernikler, macunlar, mürekkepler, vb.	9.651.211
Dokunabilir maddelerden hazır eşya, takımlar, kullanılmış giyim ve dokunmuş diğer eşya, paçavralar	9.068.703
Silahlar ve mühimmat, bunların aksam, parça ve aksesuarı	8.838.382
Mobilyalar, yatak takımları, aydınlatma cihazları, reklam lambaları, ışıklı tabelalar vb., prefabrik yapılar	8.812.160
Demir veya çelikten eşya	8.570.858
Eczacılık ürünleri	8.288.227
Mineral yakıtlar, mineral yağlar ve bunların damıtılmasından elde edilen ürünler, bitümenli maddeler, mineral mumlar	7.041.734

Kaynak:TÜİK

5.1.2. Türkiye'nin Kırgızistan'a İthalatında Başlıca Ürünler 2023

Fasıl adı	İthalat Dolar
Mineral yakıtlar, mineral yağlar ve bunların damıtılmasından elde edilen ürünler, bitümenli maddeler, mineral mumlar	158.812.207
Kıymetli veya yarı kıymetli taşlar, kıymetli metaller, inciler, taklit mücevherci eşyası, metal paralar	30.726.724
Pamuk, pamuk ipliği ve pamuklu mensucat	12.076.398
Kurşun ve kurşundan eşya	10.706.234
Ham postlar, deriler (kürkler hariç) ve köseleler	5.266.032
Metal cevherleri, cüruf ve kül	4.968.755
Yenilen sebzeler ve bazı kök ve yumrular	3.436.798
Silahlar ve mühimmat, bunların aksam, parça ve aksesuarı	2.152.558
Motorlu kara taşıtları, traktörler, bisikletler, motosikletler ve diğer kara taşıtları, bunların aksam, parça, aksesuarı	1.196.369
Diğer hayvansal menşeli ürünler (kıl, kemik, boynuz, fildişi, mercan, bağırsak, vb.)	1.171.302
Kazanlar, makinalar, mekanik cihazlar ve aletler, nükleer reaktörler, bunların aksam ve parçaları	1.058.247
Diğer adi metaller (tungsten, molibden, tantal, magnezyum, kobalt, bizmut, kadmiyum, vb.), sermetler, bunlardan eşya	834.738
Bakır ve bakırdan eşya	812.752

Yenilen meyveler ve sert kabuklu meyveler	451.269
Sabunlar, yüzey-aktif organik maddeler, yıkama-yağlama müstahzarları, muımlar,bakım müstahzarları, dişçilik müstahzarları	399.187
Alüminyum ve alüminyumdan eşya	356.579
İnorganik kimyasallar, kıymetli metal, radyoaktif element, metal ve izotopların organik-anorganik bileşikleri	331.644
Plastikler ve mamulleri	228.033
Örme eşya	116.388
Yenilen çeřitli gıda müstahzarları (kahve hūlasaları, çay hūlasaları, mayalar, soslar, diyet mamaları, vb.)	110.281

Kaynak:TÜİK

KONYA İLE TİCARET

6.1. KONYA İLE TİCARETİ

6.1.1.Konya – Kırgızistan 2021 Yılı İhracat Kalemleri

Ürün Adı	İhracat Dolar
Kazanlar, makinalar, mekanik cihazlar ve aletler, nükleer reaktörler, bunların aksam ve parçaları	6.289.651
Motorlu kara taşıtları, traktörler, bisikletler, motosikletler ve diğer kara taşıtları, bunların aksam, parça, aksesuarı	1.149.156
Plastikler ve mamulleri	1.128.227
Silahlar ve mühimmat, bunların aksam, parça ve aksesuarı	650.570
Demir veya çelikten eşya	254.898
Mobilyalar, yatak takımları, aydınlatma cihazları, reklam lambaları, ışıklı tabelalar vb. prefabrik yapılar	190.344
Adi metallerden aletler, bıakcı eşyası ve sofrta takımları, adi metallerden bunların aksam ve parçaları	167.198
Elektrikli makina ve cihazlar, ses kaydetme-verme, televizyon görüntü-ses kaydetme-verme cihazları,aksam-parça-aksesuarı	129.782
Başlıklar ve aksamı (şapka, kasket, koruyucu başlıklar vb.)	76.106
İnorganik kimyasallar, kıymetli metal, radyoaktif element, metal ve izotopların organik-anorganik bileşikleri	61.043
Alüminyum ve alüminyumdan eşya	56.257
Kauçuk ve kauçuktan eşya	30.470
Muhtelif kimyasal maddeler (biodizel, yangın söndürme maddeleri, dezenfektanlar, hařarat öldürücüler, vb.)	22.477
Sabunlar, yüzey-aktif organik maddeler, yıkama-yağlama müstahzarları, muımlar,bakım müstahzarları, dişçilik müstahzarları	18.650
řeker ve řeker mamulleri	17.056

Yenilen çeşitli gıda müstahzarları (kahve hülusalari, çay hülusalari, mayalar, soslar, diyet mamaları, vb.)	14.837
Meşrubat, alkollü içkiler ve sirke	7.186
Demir ve çelik	7.050
Taş, alçı, çimento, amyant, mika veya benzeri maddelerden eşya	6.976
Optik, fotoğraf, sinema, ölçü, kontrol, ayar, tıbbi, cerrahi alet ve cihazlar, bunların aksam, parça ve aksesuarı	6.783
Gübreler	5.850
Adi metallerden çeşitli eşya (kilit, kasa, mobilya tertibatı, vb.)	5.269
Uçucu yağlar ve rezinoitler, parfümeri, kozmetik veya tuvalet müstahzarları	5.010
Vatka, keçe ve dokunmamış mensucat, özel iplikler, sicim, kordon, ip, halat ve bunlardan mamul eşya	3.463
Hububat, un, nişasta veya süt müstahzarları, pastacılık ürünleri	2.158
Et, balık, kabuklu hayvanlar, yumuşakçalar veya diğer su omurgasızlarının müstahzarları	1.778
Cam ve cam eşya	1.449
Sebzeler, meyveler, sert kabuklu meyveler ve bitkilerin diğer kısımlarından elde edilen müstahzarlar	755
Kağıt ve karton, kağıt hamurundan, kağıttan veya kartondan eşya	561
Pamuk, pamuk ipliği ve pamuklu mensucat	452
Basılı kitaplar, gazeteler, resimler ve baskı sanayiinin diğer mamulleri, el ve makina yazısı metinler ve planlar	402
Organik kimyasal ürünler	293
Örme giyim eşyası ve aksesuarı	165

Kaynak:TÜİK

6.1.2.Konya – Kırgızistan 2021 Yılı İthalat Kalemleri

Ürün Adı	İthalat Dolar
Elektrikli makina ve cihazlar, ses kaydetme-verme, televizyon görüntü-ses kaydetme-verme cihazları,aksam-parça-aksesuarı	1.000

Kaynak:TÜİK

6.1.3. Konya-Kırgızistan Yıllara Göre İthalat / İhracat Rakamları

	2021	2022	2023
İhracat Dolar	3.481.712	6.849.638	9.347.660
İthalat Dolar	-	-	1.000
Hacim	3.481.712	6.849.638	9.348.660
Denge	3.481.712	6.849.638	9.346.660

Kaynak:TÜİK